

mogli stvarati i održavati, konačno bili politički i kulturno zarobljeni, a ekonomski izrabljeni. U toku tog političkog preokreta prodirale su među sve slojeve Hrvata ideje Francuske Revolucije, to jest ideje političke i ekonomske demokracije i ideje kulturnog liberalizma.

Te su ideje bile potpuno u skladu sa shvaćanjima hrvatskih seljaka, koji su stoljećima živjeli društveno organizirani u zadrugama, u ustanovama potpune ekonomske, političke i društvene jednakosti. Na tim temeljima, na idejama francuske revolucije, i na autohtonim shvaćanjima i pogledima hrvatskog seljaštva, razvijao se je hrvatski seljački pokret. Ovaj je veliki pokret konačno integrirao čitavo hrvatstvo u jednu duhovnu cjelinu, a uz to je radi svojih liberalnih i demokratskih nazora i radi svojih socijalnih shvaćanja pokazao veliku ekspanzivnu snagu šireći svoju ideologiju na okolne krajeve i narode.

Ideologija je hrvatskog seljačkog pokreta potpuno u skladu sa velikim okupljanjem svih demokratskih snaga, koje se danas vrši u čitavoj Evropi u obranu građanskih i političkih sloboda, jer su te slobode došle u pitanje pod pritiskom raznih totalitarnih, diktatorskih i autoritativnih pokreta i režima.

U obliku hrvatskoga seljačkog pokreta Hrvati su ušli u konačnu fazu borbe za svoju političku slobodu i za socijalnu pravdu, a od činilaca, koji odlučuju u politici srednje-evropskih, mediteranskih i balkanskih zemalja, zavisi, da li će se ta borba razvijati u ovom dijelu svijeta s većim potresima ili bez njih.